

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 636/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

138/2011. (V. 11.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. december 3-án előterjesztett **panaszát** a 2011. május 11-én – dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében -megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedés kapcsán érintett szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos a Testület panaszbejelentő formanyomtatványán fogalmazta meg kifogásait, amelyet 2010. december 3-án a BRFK VII. Kerületi Rendőrkapitányság ügyelete faxon továbbított a Testület részére, majd a rendőrkapitányság vezetője 2010. december 8-án kelt levelével azt a BRFK Hivatalán (2010. december 20.) és az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatán keresztül (2010. december 27.) ugyanezt a panaszbeadványt ismételtelen megküldte, és azt a Testület 2011. január 4-én érkezett.

Panaszbeadványában a panaszos leírta, hogy 2010. december 2-án 16 óra 30 perckor telefonon értesítették őt, hogy kínai személyek egy csoportja be szeretne jutni a lakásába. Erre a panaszos azonnal telefonált a 107-es segélyhívó telefonszámra. A lakásához 17 órakor érkezett meg, ahol már kint volt a rendőrség is. A panaszos bemutatkozott nekik, „ők nem a hatóság”. A panaszos közölte a rendőrökkel, hogy nincs jogerős ítélet a lakásával kapcsolatosan, mert a panaszos beadta a „fellebbezést és a ráépítést”. Az egyik rendőr elkérte

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

a panaszos személyazonosító igazolványát, és „telefonálgatott”. Ezt követően az egyik rendőr odament a panaszoshoz, és azt mondta neki, hogy másnap – 2010. december 3-án – 11 órakor mutassa be „a fellebbezést és a ráépítést”, ha pedig ez nem történik meg, akkor ő mint „a hatóság” feljogosítja a lakáshoz kiérkezett személyeket, hogy „törjék be az ajtót”.

(A panaszos a panaszbejelentő formanyomtatványon jelezte, hogy amennyiben a Testület olyan tartalmú állásfoglalást hozna, hozzájárul ahhoz, hogy panaszát további kivizsgálásra az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez áttegyék, illetve ahhoz is, hogy a Testület az ügyben született állásfoglalását személyazonosító adatoktól megfosztva a honlapján közzétegye.)

2) A Testület egyik tanácsadója 2011. január 3-án telefonon felkereste a panaszost beadványa pontosítás érdekében, és a beszélgetés során elhangzottakat hivatalos feljegyzésben rögzítette. Ez az alábbiakat tartalmazza. A panaszos elmondta, hogy panasza konkrétan arra irányult, hogy az említett napon a hívására kiérkező rendőrök – a panaszos szerint önkényesen – a helyszínen lévő kínai személyeknek (akik a panaszos lakásába be akartak hatolni) azt mondta a jogi helyzet felmérése nélkül, hogy amennyiben a panaszos a megfelelő dokumentumokat nem tudja időben bemutatni, másnap (2010. december 3-án) az ő felhatalmazása alapján betörhetnek a lakásába, mert ő erre engedélyt ad nekik. A panaszos a rendőrök helyszínre történő kiérkezését, illetve az igazoltatást nem tartotta sérelmesnek. Ez alapján tehát a rendőri tájékoztatást, illetve ennek a megalapozatlan, önkényes voltát kívánta kifogásolni, mert szerinte az nem volt összhangban a rendőröknek bemutatott, jogerőre nem emelkedett, lakással kapcsolatos bírósági döntéssel, és a tájékoztatás semmiképpen sem terjedhetett volna ki arra, hogy a panaszossal vitában álló személyeknek a rendőr megengedje, hogy a lakásba maguktól, rendőri jelenlét nélkül behatolhassanak.

II.

A panasz kivizsgálása során – a tényállás pontosabb megismerése érdekében – a Testület felvilágosítás-kéréssel fordult az ORFK Ellenőrzési Szolgálat vezetőjéhez, és megküldeni kérte az intézkedésekkel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, illetve konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A BRFK hivatalvezetőjének 2010. december 28-án kelt jelentése azt tartalmazza, hogy a panaszos beadványa ügyében a BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály mb. vezetője kivizsgálást rendelt el, melynek eredményét tartalmazó iratokat a hivatalvezető felterjesztette az ORFK Ellenőrzési Szolgálatának, a Testülethez történő továbbítás céljából.

2) A BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Mélységi Ellenőrzési Osztály osztályvezető r. alezredese által 2010. december 15-én készített, parancsnoki kivizsgálást tartalmazó jelentése az alábbiakat tartalmazza.

A jelentés elsőként arra tért ki, hogy a panaszos leírásában szerepelt az, hogy ő bemutatkozott a rendőröknek, „ők nem a hatóság”. Ezzel kapcsolatban a r. alezredes idézte a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 4. § (1) bekezdését a szolgálati fellépés módjáról, majd leírta, hogy a panaszos által kifogásolt ügyben intézkedő r. főtörzsőrmester és r. törzsőrmester – akik a BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Mélységi Ellenőrzési Osztály beosztottai – a jogszabályhelynek megfelelően kezdték meg az intézkedést a panaszossal szemben;

viszonozták a bemutatkozását, majd a napszaknak, valamint a panaszos nemének és életkorának megfelelően köszöntek neki. A panaszos azonban meglehetősen feldúlt állapotban volt, ezért elképzelhető, hogy nem emlékszik erre a momentumra.

A panaszos azt is írta, hogy az egyik rendőr elkérte az igazolványát, és telefonálgatott. Ennek kapcsán a r. alezredes a Szolgálati Szabályzat 38. § (1) bekezdését idézte az igazoltatásról, és kifejtette, hogy a panaszossal szemben intézkedő r. főtörzsőrmester, miután elkérte a panaszos személyazonosító igazolványát, a hivatkozott rendelkezésnek megfelelően abból az adatokat ellenőrizte a szolgálati EDR rádió segítségével, amely a laikus számára összekeverhető a mobiltelefonnal.

Az intézkedő rendőrök leírták, hogy a helyszínen már korábban is ott tartózkodott egy kínai személy, aki bemutatott nekik egy elsőfokú bírósági határozatot, amely szerint a kérdéses ingatlan az ő tulajdonát képezi, ezért szeretné azt férjével együtt birtokba venni. A panaszos erre reagálva azt mondta, hogy „beadta másodfokra az ügyet a bíróságra, de nincs nála papír, az ügyvédjét meg nem lehet elérni, mert vidéken van.” Az intézkedő r. főtörzsőrmester megkérte a panaszoszt, hogy vegye fel a kapcsolatot az ügyvédjével, mire a panaszos többször a füléhez emelte a telefonját, mintha hívná, de nem sikerült kapcsolatot létesíteni vele. Ezt követően a járőrparancsnok – aki nem jártas polgári peres ügyekben – javasolta, hogy a következő napon valamelyikük ügyvédjénél rendezzék az ügyet. A felek meg is állapodtak abban, hogy a kínai személy ügyvédjénél folytatják a vitájukat másnap 11 óra körül. A rendőrök ezután mindenkit távozásra szólítottak fel, amelynek az oda kiérkezett személyek eleget is tettek, a panaszos pedig helyben maradt, és bezárta a folyosói rácsot. Az intézkedő r. főtörzsőrmester megjegyezte azt is, hogy a panaszos semmiféle arra utaló jelzést nem tett irányukba, hogy panasszal kívánna élni, vagy nehezményezné az intézkedést, sőt mindenre igenlő választ adott és együttműködően viselkedett. A lakáshoz kiérkezett csoporttal szembeni kommunikációja ugyanakkor zavaros és fennhangú volt. Egyebekben a beadványból a r. alezredes számára nem derült ki, hogy mi a panasz tárgya, így további érdemi kivizsgálásra nem látott lehetőséget.

3) A BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Mélységi Ellenőrzési Osztály Mélységi Ellenőrzési Alosztály I.-en szolgálatot teljesítő – és a vizsgált esetben a panaszossal szemben intézkedő – r. főtörzsőrmester és r. törzsőrmester 2010. december 2-án kelt közös jelentése a következőket tartalmazza.

A jelentés készítésének napján a rendőrök 8 órától 20 óráig fokozott ellenőrzés végrehajtásában vettek részt egy szolgálati gépjárművel. A központ küldésére 16 óra 35 perckor megjelentek a panaszos által megadott lakcímen, mert olyan információt kaptak, hogy ott betöréses rablás van folyamatban. Kérkezésükkor a helyszínen 6 fő tartózkodott, ők azonban úgy nyilatkoztak, hogy semmifajta bűncselekményről nincs tudomásuk. Elmondták, hogy a kérdéses ingatlannal kapcsolatosan tulajdonjogi jogvitájuk van egy magánszeméllyel (a panaszossal), aki nemsokára szintén a helyszínre érkezik. Az ott tartózkodókat a rendőrök igazoltatták és adataikat a központon keresztül ellenőrizték. A kérdéses lakás ajtaját is megtekintették, de az zárva volt, behatolásra utaló nyomot nem találtak rajta. Az egyik ott tartózkodó kínai állampolgár átadott részükre egy elsőfokú bírósági határozatot, amelyben ő szerepelt az ingatlan tulajdonosaként. Időközben a helyszínre érkezett a panaszos is, aki ebben az ügyben mint alperes szerepel. Őt is igazoltatták és a központon keresztül ellenőrizték az adatait. Elmondta, hogy a kérdéses ügy másodfokon folytatódik, és az eljárás lezárultáig nem hajlandó kiköltözni a lakásból. Lakcímgazoló hatósági okmányán a panaszosnak valóban a kérdéses lakás volt megjelölve. „Jogi felvilágosítást követően a felek megegyeztek abban,

hogy egyikük ügyvédjénél folytatják le a további egyeztetést a holnapi nap folyamán.” Ezek után mindannyian elhagyták a helyszínt. A rendőrök a történekről tájékoztatták a központot is, majd 17 óra 30 perckor a központ tudtával és engedélyével távoztak a helyszínről.

4) Az előző pontban ismertetett jelentést készítő r. főtörzsőrmester 2010. december 9-én kelt újabb jelentése az alábbiakat tartalmazza.

A jelentés az előző pontban ismertetett dokumentummal azonos módon tartalmazza az események leírását a rendőrök helyszínre történő kiérkezéséig. Ezt követően a r. főtörzsőrmester leírta, hogy a kérdéses ingatlan előtt több személy tartózkodott, békésen beszélgetve a folyosón. Kérdésre közölték a rendőrökkel, hogy nem tapasztaltak rendőri intézkedést igénylő eseményt, azonban tulajdonjogi jogvitájuk van az ingatlannal kapcsolatban. A jelentés említést tesz az egyik kínai állampolgárról, aki az első fokú bírósági határozatot megmutatta a rendőröknek, amely szerint ő az ingatlan tulajdonosa, és férjével szeretné is azt birtokba venni. Ekkor közölte az egyik ott jelenlévő szomszéd azt is, hogy a lakást jelenleg birtokló személy már a helyszínre tart. A r. főtörzsőrmester leírása szerint a helyszínen a bírósági határozatot bemutató hölgy, a férje, a tolmácsuk, két barátjuk és két szomszéd volt jelen. Őket a rendőrök igazoltatták és adataikat a központon keresztül ellenőrizték. A központtól azt az utasítást kapták, hogy várják meg a panaszos mint az ingatlan birtokló személyt, aki rövidesen meg is érkezett. Bemutatkozott a rendőröknek, akik ezt viszonzták a napszaknak, a panaszos nemének és életkorának megfelelő köszönéssel, bemutatkozással. Megjegyezte a jelentés azt is, hogy elég feldúlt állapotban volt a panaszos, ezért lehet, hogy erre a momentumra nem emlékszik. A panaszos a helyszínen tartózkodó személyekkel vitatkozni kezdett, közben a rendőrök az ő adatait is ellenőrizték a központon keresztül. A r. főtörzsőrmester arra is utasítást kapott, hogy ha a helyszínen végeztek, készítsen jelentést a történekről, ezért az ügyben alperesként és felperesként szereplő személyek adatait rögzítette. A ott tartózkodók meghallgatása után azt lehetett megállapítani, hogy a kínai állampolgár a lakást megvette a tulajdonostól, a panaszos nem szerepel bejegyzett tulajdonosként a tulajdoni lapon, mert az ingatlan „valami KFT-jé”. A panaszos elvált férje adta el a kínai állampolgárnak, és ezt a bíróság is megítélte neki. A panaszos elmondta, hogy ő hívta ki a rendőröket, és ő jelezte idegen személyek behatolását az ingatlanba. Elmondta azt is, hogy „beadta másodfokra az ügyet a bíróságra, de nincs nála a papír, az ügyvédjét meg nem lehet elérni mert vidéken van.” Ezt a rendőrök furcsállták, kérésükre a panaszos néhányszor a füléhez emelte a mobiltelefonját, mintha hívná az ügyvédjét, de nem sikerült őt elérnie. A panaszos azt is elmondta, hogy „már beadott ráépítést és addig nem lehet ítéletet hozni”, ezt a rendőröknek tudni kellene. A r. főtörzsőrmester azonban közölte vele, hogy nem tudja, miről beszél a panaszos, mert ő nem járatos polgári peres ügyekben. Mivel a vita kezdett elharapózni, a r. főtörzsőrmester azt javasolta, hogy ha helyben úgy sem tudnak megegyezni, a következő napon találkozzanak valamelyikük ügyvédjénél, és ott folytassák tovább a jogvitát. Mutassák be egymásnak a rendelkezésre álló iratokat, és vagy ténylegesen folytassák másodfokon a pert, vagy ha ez nem valósul meg, akkor az alperes engedje a tulajdonukba a felpereseket. Ezt követően mindenki megállapodott abban, hogy másnap a kínai állampolgár ügyvédjénél folytatják a vitát 11 órakor. E „jogi felvilágosítás” megadása után a rendőrök mindenkit megkértek, hogy távozzanak. Ennek eleget is tettek az ott tartózkodók, a panaszos pedig helyben maradt és a folyosói rácsot bezárta mögöttük.

A r. főtörzsőrmester végül megjegyezte, hogy a panaszostól semmifajta jelzést nem kapott arra nézve, hogy nehezményezné az intézkedést, mindenben együttműködő volt velük. Leírta

azt is, hogy a panaszos zavart magatartása és folyamatos fennhangon beszélése sem segítette a helyzet optimális kezelését.

5) A BRFK hivatalvezetőjének 2011. január 24-én kelt jelentése azt tartalmazza, hogy a hivatalvezető ismét felterjeszti a panaszbeadvány kivizsgálása során keletkezett rendőrségi iratokat, köztük a BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály mb. vezetője és a BRFK Központi Ügyeleti Főosztály vezetője által küldött iratokat.

6) A BRFK Központi Ügyeleti Főosztály III. számú Ügyeleti Osztályt vezető r. őrnagy 2011. január 23-án kelt jelentése a következőket tartalmazza.

A panaszos beadványának vizsgálata alapján azt lehetett megállapítani, hogy a panaszos 2010. december 2-án 16 óra 24 perckor tett telefonos bejelentést a 122-es segélyhívó telefonszámon. A jelentés említi a hívást fogadó r. törzsszázlós nevét és a hívást fogadó kezelő pult számát. A bejelentésről intézkedési lapot állítottak ki, amelyen az szerepelt, hogy a panaszos lakásába ismeretlen tettesek éppen betörést hajtanak végre. Erről a panaszost szomszédja értesítette, a bejelentéskor a panaszos a munkahelyén volt, és rögtön a lakáshoz sietett.

A panaszos a helyszínen intézkedést foganatosító rendőr tevékenységét kifogásolta amiatt, hogy szerinte a rendőr önkényesen, a jogi helyzet megítélése nélkül az ott tartózkodó egyéb személyeknek azt a felvilágosítást adta, hogy amennyiben a panaszos a kért dokumentumokat nem mutatja be, akkor engedélyt ad rá, hogy másnap (2010. december 3-án) az ingatlanba bemenjenek. A panaszos említett egy a lakáshasználatát igazoló iratot is, amelyet azonban nem csatolt a beadványához.

A bejelentésről készült hanganyagot a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 42. § (7) bekezdésének megfelelően törölték. A panaszos bejelentése egyébként – mivel folyamatban lévő betörésről szólt – az említett napon 16 óra 27 perckor, 3 perc alatt kiadásra került a központnak, aki járőröket irányított a címre. A rendőrök 16 óra 58 perckor jeleztek vissza, hogy a helyszínen a lakáshasználattal kapcsolatos tulajdonjogi jogvita alakult ki, nem betörésről van szó. A visszajelzésről készült intézkedési lap tanúsága szerint a rendőri fellépés az Rtv. 20. §-a (ténylegesen a 24. §-a) szerinti felvilágosítás-adással zárult. Egyéb körülményekről a hatóságnak nincs tudomása. A r. őrnagy az ügyvel kapcsolatba kerülő rendőröket megkereste és meghallgatta, de ők új érdemi információval nem tudtak szolgálni a panaszbeadvány kapcsán, vagy nem emlékeztek az esetre.

A r. őrnagy – válaszolva a Testület felvilágosítás-kérésében megfogalmazott, erre irányuló kérdésére – leírta azt is, hogy hasonló szituációkban, amikor egy lakásba illetéktelenek próbálnak meg behatolni, valaki segítséget kér ennek megakadályozására a rendőrségtől – különösen, ha az ingatlan tulajdonjogi helyzete bizonytalan – nincsen általánosan bevett, tipikusnak mondható rendőrségi gyakorlat arra, milyen módon járjanak el a rendőrök. Ezek az ügyek több egyedi sajátosságokkal bírnak, gyakran már van hatósági döntés az ügyek hátterében – amelyek a helyszín ellenőrzése során ugyanakkor nem mindig ismerhetők meg –, ezért a rendőri intézkedések mindig a szituációhoz igazodnak, de csak a hatályos jogszabályoknak megfelelően.

A r. őrnagy megjegyezte azt is, hogy a panaszos a központi ügyelet vonatkozásában nem terjesztett elő panaszt, az inkább a helyszínen intézkedő rendőrök ellen irányult.

7) A BRFK Központi Ügyeleti Főosztály I. Ügyeleti Osztályt vezető r. százados 2011. január 11-én kelt jelentése is a Testület rendelkezésére állt, az azonban a történeteket az előző pontban szereplővel azonos tartalommal írta le. Kiegészítésként annyi szerepelt, hogy a BRFK Bevetési Főosztály beosztottjai egyenruhában, vagy bevetési ruhában intézkedtek a helyszínen. A Testület kérdésére válaszul az általános eljárással kapcsolatban pedig az szerepel, hogy ilyen esetekben a BRFK Központi Ügyelet, vagy az illetékes kerületi rendőrkapitányság járórt küld a helyszínre, aki aztán a helyszínen észlelte alapján visszajelent az irányítónak, majd önállóan megteszi a szükséges intézkedéseket. Ez a jelentés is rögzíti, hogy a legtöbb hasonló eset bonyolult jogi megítélésű, általában több éve húzódó jogviták állnak a háttérben, és egy rendőrtől sem várható el, hogy ilyenekben állást foglaljanak egyik vagy másik fél javára. Gyakran azonban a jogvitákkal kapcsolatos bejelentéseket valamilyen jogsértéssel – bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésével – párosítják a bejelentők, ahogy az a jelen esetben is történt (betörés), és elvárják, hogy a helyszínre kiérkező rendőrök nekik adjanak igazat. A tulajdonjogi viták lezárása az érintett ellenérdekű felek, az ügyvédjeik és a bíróság feladata; ehhez több tényezőt kell alaposan mérlegelni, amire pedig a helyszínre intézkedni kiérkező rendőröknek nincs lehetősége.

8) A rendőrség megküldte még a Testület részére a panaszolt ügy kapcsán a hangfelvételek visszahallgatásáról készült, 2011. január 22-én kelt jegyzőkönyvet, és az intézkedés napján kiállított intézkedési lapot, azok azonban érdemi többletinformációt nem tartalmaznak.

III.

1) A Testület a panasz kivizsgálása során figyelembe vette a panaszos 2011. január 3-ai pontosító nyilatkozatát – mivel a panaszos 2010. december 3-ai panaszbeadványából nem derült ki egyértelműen, hogy az konkrétan mire irányul, mire terjed ki a panaszos szándéka, mit tart kifogásolhatónak az azt megelőző napon történt rendőri fellépés kapcsán –, így a panaszbeadványt és a panaszos által tett (hivatalos feljegyzésben rögzített) kijelentéseket együtt kezelve, a panaszos akaratnyilatkozatának megfelelően a Testület azt tette vizsgálata tárgyává, hogy az említett napon a panaszos lakása előtt intézkedő rendőrök a jogszabályoknak megfelelően jártak-e el, amikor felvilágosítást nyújtottak az ott tartózkodó, kínai személyekből álló csoportnak, illetve a panaszosnak. 2011. január 3-ai nyilatkozatában a panaszos kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy ezt a körülményt leszámítva a rendőri intézkedés többi elemét nem tartja sérelmesnek.

2) A Testület megállapította, hogy a kifogásolt rendőri intézkedés (felvilágosítás-adási kötelezettség) érintette a panaszosnak a magánlakás sérthetetlenségéhez és tisztességes eljáráshoz való alapvető jogait.

a) A panaszos az említett napon történt rendőri fellépés kapcsán azt kifogásolta, hogy a lakásához kiérkező rendőrök, miután beszéltek vele és az ott megjelent, kínai személyekből álló csoporttal, azt a felvilágosítást adták nekik, hogy amennyiben a panaszos másnap 11 óráig nem mutatja be az általa beadott „a fellebbezést és a ráépítést” (a kérdéses lakás tulajdonjogának tisztázását segítő hivatalos dokumentumokat), akkor ők mint hatóság feljogosítják a lakáshoz kiérkezett személyeket, hogy „törjék be az ajtót”.

b) Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint: „A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.” A 24. § (1) bekezdése alapján pedig: „A rendőr köteles a

feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.”

c) A panaszos a 2011. január 3-án tett pontosító nyilatkozatában annyival egészítette ki a fent említett sérelmét a rendőri felvilágosítás-adás tartalmát illetően, hogy szerinte a rendőrök önkényesen, a jogi helyzet felmérése nélkül mondták azt a kínai személyeknek, hogy amennyiben a meghatározott időpontig a panaszos nem tudja bemutatni a megfelelő dokumentumokat, az ő felhatalmazásuk alapján betörhetnek a lakásába, mert erre ők mint rendőrség engedélyt adnak. A panaszos szerint a rendőröknek a helyszínen bemutatott első fokú bírósági határozat, amely jogerőre még nem emelkedett, semmiképpen sem lehetett elégséges ahhoz, hogy a helyszínen a rendőrök ilyen tartalmú felvilágosítást adjanak, amely arra is kiterjedt, hogy a panaszossal vitában álló személyek a kérdéses lakásba maguktól, rendőri jelenlét nélkül behatolhassanak.

A megküldött rendőrségi iratokból ugyanakkor az derül ki, hogy a helyszínre folyamatban lévő betöréses rablás miatt kikerülő, a BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztályán szolgálatot teljesítő rendőrök, miután a helyszínen lévő, kínai személyekből álló csoporttól érdeklődtek (bűncselekményre utaló jelet nem találtak, és a lakás bejárati ajtaja is érintetlen volt), majd megvárták a panaszos helyszínre érkezését, és őt is meghallgatták – aki azonban az állítását alátámasztó hatósági dokumentumot bemutatni nem tudott, és ügyvédjét sem tudta elérni –, azt javasolták, hogy a vitát a felek a következő napon egyikük ügyvédjénél folytassák, majd távozásra szólították fel az ott tartózkodókat, aminek következtében a kínai személyek az épületből távoztak, a panaszos pedig a lakásnál maradt [ld. Indokolás II. rész 2) pont]. Az intézkedő r. főtörzsörmester 2010. december 9-én kelt újabb jelentése [ld. Indokolás II. rész 4) pont] ezt még annyival pontosította, hogy a helyszínen neki bemutatott dokumentumokból annyit meg lehetett állapítani, hogy az egyik kínai állampolgár megvette a panaszos volt férjétől – egy kft.-n keresztül – a kérdéses lakást, amely azonban lakóhelyként jelenleg is szerepel a panaszos lakcímaazonosító hatósági okmányán, ezt azonban a bíróság is megítélte neki, ezért jelent meg ott a férjével és társaival, hogy az ingatlant birtokba vehesse. A panaszos azonban jelezte, hogy másodfokon még folyamatban van az ügy, tehát a bemutatott bírósági döntés még nem jogerős – bár ezt alátámasztani sem hivatalos dokumentummal, sem ügyvédje megerősítő nyilatkozatával nem tudta. A r. főtörzsörmester ezt követően azt javasolta a feleknek, hogy mivel a helyszínen nem tudják elrendezni a vitát, folytassák azt a következő napon a kínai személy ügyvédjénél, illetve folytatódjon másodfokon a per, vagy ha ez nem valósul meg, az alperes engedje a tulajdonukba a felpereseket. Ezt követően kértek meg mindenkit, hogy távozzanak, aminek az ott lévő személyek eleget is tettek. A BRFK Központi Ügyeletétől származó jelentések [ld. Indokolás II. rész 6) és 7) pontjai] azt is tartalmazzák, hogy hasonló helyzetekben, amikor egy ingatlanban kapcsolatban tulajdonjogi jogvita áll fenn, mindkét fél ugyanarra az ingatlanra formál igényt, nincs bevett eljárás a rendőrségen, mivel ezek az ügyek rengeteg sajátossággal bírnak, a hivatkozott hivatalos dokumentumok általában a helyszínen a rendőrök számára nem ismerhetők meg, gyakran más jogellenes cselekményre is hivatkoznak az érintett felek a tulajdonjogi jogvita mellett, a helyszínen intézkedő rendőröknek pedig nem tartozik a feladatkörébe az adott helyzetben ezeket az összetett jogvitákat valamelyik fél javára eldönteni.

3) A kifogásolt felvilágosítás-adással összefüggésben a Testület – értelmezési iránymutatásként – hivatkozik az Rtv. 24. §-ához fűzött, vonatkozó részletes indokolásra, amely szerint: „E paragrafus az általános érvennyel meghatározott segítségnyújtási és felvilágosításadási kötelezettség (2. § (1) bek.) határait vonja meg oly módon, hogy azt a

rendőrség feladatkörével összefüggő – a belső rend és a közbiztonság védelme körébe tartozó – segítség megadására korlátozza. Ennek keretében kimondja, hogy a magánérdek védelme csak akkor tartozik a rendőrség feladatkörébe, ha a törvényes védelem más módon nem biztosítható, illetőleg a rendőri segítségnyújtás nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna, vagy számottevően megnehezülne.”

A részletes indokolás idézett részéből kikövetkeztethető jogalkotói szándék alátámasztani látszik azt a nyelvtani és logikai értelmezést, amely szerint az Rtv. hivatkozott 24. § (1) bekezdése alapján a rendőr a „feladatkörébe” tartozó segítséget, és a „tőle elvárható felvilágosítást” köteles megadni, amelynek tartalma – amellet, hogy a hatályos jogszabályokon kell alapulnia – tipikusan a törvényben szabályozott rendőri feladatkörökkel, tevékenységekkel, jogosultságokkal és kötelezettségekkel kapcsolatos. Tulajdonjogi jogvitáknak egy egyébként más célra irányuló rendőri intézkedés helyszínén történő eldöntése, ráadásul folyamatban lévő polgári peres eljárás alatt, a szükséges hatósági dokumentumok, az alapul fekvő tényállás – és gyakran az ilyen kérdések eldöntéséhez szükséges ismeretek – hiányában, az intézkedés szűk időkeretén belül, nem tartozik az Rtv. 24. § (1) bekezdése szerinti felvilágosítás-adási kötelezettség körébe. Ez alapján a rendőrségnek tehát nem feladata, és nem is jogosultsága, hogy az ilyen jellegű, összetett, bonyolult megítélésű jogvitákban – amikor egyébként is más, a vita érdemét eldönteni hivatott eljárás az erre illetékes szerv előtt folyamatban van – valamelyik felet intézkedésével a valós vagy vélt tulajdonjogi igényéhez hozzásegítse. Ilyen elvárást ezért a konkrét ügyben a helyszínen a panaszos sem támaszthatott megalapozottan a helyszínre a hívására (egyébként folyamatban lévő betöréses rablás bejelentése miatt) kikerkező rendőrökkel szemben.

4) Ugyanakkor a Testület álláspontja szerint – az Rtv. 24. § (1) bekezdése, és a 2. § (1) bekezdése alapján – természetesen az sem tartozhat a felvilágosítás-adási kötelezettség tartalmába, hogy ennek során a rendőr jogellenes, önhatalmú, erőszakos cselekményre adjon felhatalmazást, ezzel a hatóság feladatát és jogosítványait mintegy átruházva az érdekelt személyre, és rábízva, hogy – vélt vagy valós – jogosultságainak milyen módon szerez érvényt. Ezzel kapcsolatban azonban a konkrét panaszügyben a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a felek elmondásai teljesen ellentmondanak egymásnak; míg ugyanis a panaszos kifejezetten állította, hogy a helyszínen intézkedő rendőrök jóváhagyták, sőt javasolták a vele ellenérdekű kínai személyeknek, hogy ha a megszabott ideig a szükséges dokumentumokat ő nem tudja bemutatni, akkor nyugodtan „törjék rá az ajtót”, és így érvényesítsék tulajdonjogi igényüket, addig a rendőrség határozottan cáfolta, hogy ilyen kijelentések elhangzottak volna; sőt azt állítja, hogy azzal, hogy a felek megállapodtak abban, hogy a vitájukat másnap az egyik ügyvédnél fogják folytatni, mindegyik érdekelt fél számára megnyugtató módon végződött az intézkedés, a lakáshoz kikerkeztetett kínai állampolgárok elmentek, a panaszos pedig a lakásában maradt. A rendőrségi iratok azt a panaszosi állítást is cáfolni látszanak, hogy ez a „felvilágosítás” önkényes lett volna, és a körülményekről való tájékozódást nélkülözve történt volna; ugyanis több jelentésben is leírták – és ennek a panaszos beadványa sem mond ellent –, hogy kikérdezték a helyszínen várakozó kínai személyeket, ellenőrizték a lakás bejárati ajtajának sértetlenségét, meghallgatták a panaszos álláspontját, megtekintették a nekik bemutatott bírósági határozatot, megkérdezték a központ véleményét, ellenőrizték a felek adatait, és mindezeket figyelembe véve igyekeztek a helyszínen az eredményre nem vezető vitát rövid úton, ésszerű, mindegyik érdekeltnek megfelelő módon lezárni, súlyosabb jogkorlátozással járó rendőri intézkedés vagy kényszerítő eszköz alkalmazása nélkül.

Ezeket az ellentmondásokat a Testület a rendelkezésére álló bizonyítási eszközökkel feloldani, akár a rendőrség, akár a panaszos által elmondottak teljes meggyőző erejét elfogadni nem tudta, ezért arra az álláspontra jutott, hogy a kifogásolt felvilágosítás-adási kötelezettség mikénti teljesítése kapcsán a panaszos magánlakás sérthetlenségéhez és tisztességes eljáráshoz való alapvető jogainak a sérelme nem állapítható meg.

IV.

A Testület ezért a rendelkező részben foglaltak szerint, az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján az állásfoglalást megküldi az intézkedés kapcsán érintett szerv – a BRFK – vezetőjének.

A Testület fontosnak tartja a panaszt elbíráló rendőri szerv figyelmét felhívni arra, hogy bár az ügyben nem tudott alapjogsérelmet – vagy annak meg nem történtét – megállapítani a kifogásolt felvilágosítás-adási kötelezettség kapcsán, mert nem állnak rendelkezésére a szükséges bizonyítási eszközök a történeti tényállás pontos felderítéséhez; ugyanakkor a Testület részére megküldött rendőrségi iratok közül többen is szerepelt a helyszínen jelen volt másik fél – akivel a panaszos tulajdonjogi jogvitája fennáll, és akit a panaszos szerint feljogosítottak a rendőrök, hogy önhatalmúan is behatolhat a panaszos lakásába – neve, egyéb elérhetőségei nélkül. Amennyiben az intézkedést foganatosító szerv vezetője a tényállás pontos felderítéséhez szükségesnek tartja ezen személy, mint tanú vallomásának beszerzését is, erre erősebb eszközök állnak a rendelkezésére mint a Testületnek, meg tudja állapítani (akár a helyszínen történt igazoltatások alapján készített dokumentumok felhasználásával is) ezen személy személyazonosító adatait és elérhetőségeit, és előtte a tanúnak meg kell jelennie és – ha törvényes kizáró ok nem áll fenn – vallomást kell tennie. Mindezek alapján a Testület nem látja akadályát, hogy – amennyiben az intézkedést foganatosító szerv vezetőjének meggyőződése szerint a tényállás tisztázásához ez szükséges – a rendőrségen lefolytatandó panaszeljáráásban az eseményeknél jelen volt tanút (tanúkat) a fenti körülményekre nézve meghallgassák, így a Testület által nem megállapíthatónak ítélt alapjogsérelmet valamilyen irányba érdemben is eldöntsék, a panaszos által kifogásolt kijelentések elhangzásáról éppen az érintettől – akit állítólag a rendőrség felhatalmazott a lakásba történő bemenetelre – hiteles tudomást szerezzenek.

Budapest, 2011. május 11.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag